Lieta Nr.A420341914

SKA-1265/2015

# L Ē M U M S

Rīgā 2015.gada 11.septembrī

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesnese J.Briede

tiesnesis A.Guļāns

tiesnese V.Krūmiņa

rakstveida procesā izskatīja pieteicēja /pers. A/ blakus sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas tiesneša 2015.gada 17.jūlija lēmumu, ar kuru noraidīts lūgums par nokavētā procesuālā termiņa atjaunošanu un atteikts pieņemt apelācijas sūdzību.

**Aprakstošā daļa**

[1] Administratīvā rajona tiesa 2015.gada 22.aprīlī noraidīja pieteicēja pieteikumu par morālā kaitējuma atlīdzinājuma noteikšanu saistībā ar Jelgavas cietuma rīcību.

Sprieduma noraksts 2015.gada 23.aprīlī nosūtīts pieteicējam vienkāršā pasta sūtījumā.

[2] 2015.gada 3.jūnijā tiesā saņemta pieteicēja apelācijas sūdzība (tā iesniegta nosūtīšanai Jelgavas cietumā 2015.gada 1.jūnijā).

2015.gada 8.jūlijā tiesā saņemts lūgums par nokavētā procesuālā termiņa atjaunošanu.

[3] Administratīvās apgabaltiesas tiesnesis 2015.gada 17.jūlijā nolēma noraidīt pieteicēja lūgumu par nokavētā procesuālā termiņa atjaunošanu, kā arī atteikties pieņemt apelācijas sūdzību. Lēmumā minēti turpmāk norādītie apsvērumi.

[3.1] Termiņa nokavējumam nav tādu objektīvu iemeslu, kas nebūtu atkarīgi no paša pieteicēja.

[3.2] Gadījumā, kad pieteicējs nezina valsts valodu, ir saprotama izvēle piesaistīt citu personu, kas palīdzētu sagatavot dokumentus nosūtīšanai uz tiesu. Taču, kad pārstāvība nav noformēta atbilstoši Administratīvā procesa likumā noteiktajām prasībām, bet pieteicējs vienkārši uzticējis apelācijas sūdzības sastādīšanu citai personai, pieteicējs pats ir atbildīgs par termiņu nokavējumu.

[3.3] Pieteicējs tiesas sēdē, kurā bija pieaicināts arī tulks, tika informēts par sprieduma pārsūdzības kārtību. Arī tiesas spriedumā nepārprotami norādīts, ka to var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas. Turklāt pieteicējam nosūtīts arī sprieduma noraksta tulkojums krievu valodā.

[3.4] Pieteicējs norāda, ka viņš un persona, kas pārraudzīja pieteicēja lietvedību, atradās dažādās vietās, tāpēc tikās ar novēlošanos. Taču tas nav šķērslis, kas liegtu apelācijas sūdzību iesniegt noteiktajā termiņā. Pieteicējs varēja izvēlēties, kam lūgt palīdzību, un, atrodoties ieslodzījuma vietā, ir jārēķinās, ka iespējas satikties var būt ierobežotas.

[4] Pieteicējs ir iesniedzis blakus sūdzību, norādot turpmāk minēto.

[4.1] Tiesas spriedumu pieteicējs saņēma 2015.gada 8.maijā, tātad vairāk nekā divas nedēļas pēc pārsūdzības termiņa sākuma.

[4.2] Uzturēšanās apstākļi cietumā ietekmēja spējas izpildīt procesuālās darbības.

[4.3] Procesuālajam termiņam jābūt tādam, lai procesuālo darbību varētu izpildīt.

[4.4] Pieteicējs nevar atļauties algot tulku, un Ieslodzījuma vietu pārvalde tulka pakalpojumus sniegt atteicās.

**Motīvu daļa**

[5] Administratīvās rajona tiesas spriedums lietā sastādīts 2015.gada 22.aprīlī.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 291.panta pirmajai daļai apelācijas sūdzību var iesniegt viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas.

Tātad pēdējā diena apelācijas sūdzības iesniegšanai bija 2015.gada 22.maijs.

Pieteicējs apelācijas sūdzību ir nodevis Jelgavas cietuma administrācijai nosūtīšanai uz tiesu 2015.gada 1.jūnijā (pirmdienā), nokavējot likumā noteikto termiņu par 10 dienām.

[6] Administratīvā procesa likuma 46.panta pirmā daļa noteic, ka nokavēto procesuālo termiņu var atjaunot iestāde, tiesa vai tiesnesis pēc administratīvā procesa dalībnieka lūguma, ja atzīst nokavēšanas iemeslu par attaisnojošu.

Pārbaudot lietas materiālus, Augstākā tiesa konstatē, ka 2015.gada 22.aprīļa sprieduma noraksts pieteicējam nosūtīts uz Daugavgrīvas cietumu 2015.gada 23.aprīlī. Daugavgrīvas cietums 2015.gada 28.aprīlī pieteicējam adresēto sūtījumu pārsūtīja Jelgavas cietumam, ņemot vērā, ka pieteicējs atrodas Jelgavas cietumā. Savukārt 2015.gada 5.maijā Jelgavas cietums pārsūtīja to atpakaļ Daugavgrīvas cietumam, jo pieteicējs tika pārvietots uz Daugavgrīvas cietumu. Tiesā saņemtā paraksta veidlapa liecina, ka pieteicējam tiesas sūtījums izsniegts 2015.gada 8.maijā (*lietas 101.lapa*), tātad 16 dienas pēc sprieduma sastādīšanas.

Tas vien, ka sprieduma noraksts nosūtīts pa pastu, nav pamats uzskatīt, ka pārsūdzības termiņš nokavēts attaisnojošu iemeslu dēļ, jo Administratīvā procesa likums skaidri noteic, ka sprieduma pārsūdzības termiņš skaitāms no sprieduma sastādīšanas dienas.

Taču atšķirībā no parasti paredzamās situācijas, kad pastā nodotais sūtījums saskaņā ar Paziņošanas likuma 8.panta otro un trešo daļu tiek uzskatīts par paziņotu septītajā vai astotajā dienā pēc tā nodošanas pastā, šajā lietā no pieteicēja neatkarīgu iemeslu dēļ sūtījums ar tajā esošo sprieduma norakstu viņam izsniegts vēlāk – pēc 16 dienām, ievērojami ierobežojot likumā garantēto iespēju izmantot apelācijas sūdzības iesniegšanai viena mēneša termiņu.

Tā kā pieteicējs apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņu ir nokavējis par salīdzinoši īsāku laiku – 10 dienām, nokavēšanas iemesls atzīstams par attaisnojošu.

Ņemot vērā minēto, Administratīvās apgabaltiesas tiesnesis nepamatoti noraidīja pieteicēja lūgumu par procesuālā termiņa atjaunošanu un šī iemesla dēļ nepamatoti atteicās pieņemt apelācijas sūdzību.

[7] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 323.panta otro daļu, ja nav objektīvu šķēršļu jautājuma izlemšanai pēc būtības, Augstākajai tiesai, izskatot blakus sūdzību, ir pienākums ar savu lēmumu izlemt jautājumu pēc būtības.

Tā kā nokavēšanas iemeslu Augstākā tiesa atzīst par attaisnojošu, tā atbilstoši Administratīvā procesa likuma 46.panta pirmajai daļai, izlemjot jautājumu pēc būtības, atjauno nokavēto procesuālo termiņu apelācijas sūdzības iesniegšanai.

Savukārt par apelācijas sūdzības virzību saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 290.panta piekto daļu lemj tikai Administratīvā apgabaltiesa. Tādēļ jautājums par apelācijas sūdzības virzību nododams atkārtotai izlemšanai Administratīvajā apgabaltiesā.

**Nolēmuma daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 323.panta pirmās daļas 2. un 3.punktu, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments

**n o l ē m a**

Atcelt Administratīvās apgabaltiesas tiesneša 2015.gada 17.jūlija lēmumu.

Atjaunot /pers. A/ procesuālo termiņu apelācijas sūdzības iesniegšanai par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 22.aprīļa spriedumu un nodot jautājumu par apelācijas sūdzības virzību jaunai izlemšanai Administratīvajā apgabaltiesā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese *(paraksts)* J.Briede

Tiesnesis *(paraksts)* A.Guļāns

Tiesnese *(paraksts)* V.Krūmiņa